

EBA/GL/2015/03

29.07.2015

Richtsnoeren

inzake triggers voor het gebruik van vroegtijdige-
interventiemaatregelen overeenkomstig artikel 27, lid 4, van
Richtlijn 2014/59/EU

Inhoud

EBA-richtsnoeren inzake triggers voor het gebruik van vroegtijdige-interventiemaatregelen	3
1. Verplichtingen ten aanzien van naleving en rapportage	3
Status van deze richtsnoeren	3
Kennisgevingsverplichtingen	3
2. Onderwerp, toepassingsgebied en definities	4
Onderwerp en toepassingsgebied	4
Definities	4
Geadresseerden	5
3. Triggers voor het gebruik van vroegtijdige-interventiemaatregelen	5
3.1 Op de SREP-uitkomsten gebaseerde triggers	6
3.2 Monitoren van sleutelindicatoren in het kader van het SREP	7
3.3 Significante gebeurtenissen	9
4. Tenuitvoerlegging	11

EBA-richtsnoeren inzake triggers voor het gebruik van vroegtijdige-interventiemaatregelen

1. Verplichtingen ten aanzien van naleving en rapportage

Status van deze richtsnoeren

1. Dit document bevat richtsnoeren die zijn uitgebracht op grond van artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1093/2010¹. Overeenkomstig artikel 16, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 moeten bevoegde autoriteiten en financiële instellingen zich tot het uiterste inspannen om aan die richtsnoeren te voldoen.
2. Richtsnoeren geven weer wat in de opvatting van de EBA passende toezichtpraktijken binnen het Europees Stelsel voor financieel toezicht zijn en hoe het recht van de Unie op een specifiek gebied dient te worden toegepast. Bevoegde autoriteiten als bedoeld in artikel 4, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 voor wie richtsnoeren gelden, dienen hieraan te voldoen door deze op passende wijze in hun praktijken te integreren (bijvoorbeeld door hun wettelijk kader of hun toezichtprocessen aan te passen), ook wanneer richtsnoeren primair tot instellingen zijn gericht.

Kennisgevingsverplichtingen

3. Overeenkomstig artikel 16, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 stellen bevoegde autoriteiten EBA vóór 29.09.2015 ervan in kennis of zij aan deze richtsnoeren voldoen of voornemens zijn deze op te volgen, of, indien dit niet het geval is, wat de redenen van de niet-naleving zijn. Bevoegde autoriteiten die bij het verstrijken van de termijn niet hebben gereageerd, worden geacht niet te hebben voldaan aan de richtsnoeren. Kennisgevingen worden ingediend door het formulier op de EBA-website te versturen naar compliance@eba.europa.eu onder vermelding van "EBA/GL/2015/03". Kennisgevingen worden ingediend door personen die bevoegd zijn om namens hun bevoegde autoriteiten te melden of zij aan de richtsnoeren voldoen. Elke verandering in de status van de naleving dient eveneens aan EBA te worden gemeld.
4. Kennisgevingen worden overeenkomstig artikel 16, lid 3, van de EBA-verordening op haar website bekendgemaakt.

¹ Verordening (EU) nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankautoriteit), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/78/EG van de Commissie (PB L 331 van 15.12.2010, blz. 12).

2. Onderwerp, toepassingsgebied en definities

Onderwerp en toepassingsgebied

1. Artikel 27, lid 1, van Richtlijn 2014/59/EU bepaalt dat in situaties waarin een instelling de voorschriften van Verordening (EU) nr. 575/2013, Richtlijn 2013/36/EU, titel II van Richtlijn 2014/65/EU of een van de voorschriften van de artikelen 3 tot en met 7, de artikelen 14 tot en met 17, en de artikelen 24, 25 en 26 van Verordening (EU) nr. 600/2014, met inbegrip van nationale wetgeving tot omzetting van Richtlijn 2013/36/EU of de technische normen die EBA heeft ontwikkeld uit hoofde van de relevante bepaling van Verordening (EU) nr. 575/2013 of Richtlijn 2013/36/EU en die door de Europese Commissie zijn bekrachtigd, overtreedt of waarschijnlijk in de nabije toekomst zal overtreden, de lidstaten er zorg voor dragen dat de bevoegde autoriteiten, onverminderd de in artikel 104 van Richtlijn 2013/36/EU bedoelde toezichtbevoegdheden, ten minste de in artikel 27, lid 1, van Richtlijn 2014/59/EU genoemde vroegtijdige-interventiemaatregelen tot hun beschikking hebben. Overeenkomstig artikel 27, lid 4, van Richtlijn 2014/59/EU bevorderen deze richtsnoeren de consequente toepassing van de triggers voor het besluit over de gebruikmaking van deze vroegtijdige-interventiemaatregelen.
2. Om de consistentie van de toezichtpraktijken met betrekking tot deze triggers te vergroten, worden in deze richtsnoeren ook de vereisten verduidelijkt waaraan bevoegde autoriteiten dienen te voldoen bij het vaststellen van de drempels voor financiële en risico-indicatoren die regelmatig worden gecontroleerd in het kader van het proces van toetsing en evaluatie door de toezichthouder ('SREP'), zoals gespecificeerd in de SREP-richtsnoeren, evenals de te volgen procedures wanneer deze drempels worden overschreden.
3. De richtsnoeren hebben geen betrekking op de interactie tussen de bevoegde autoriteiten en de afwikkelingsautoriteiten over gevallen waarin de triggers zich voordoen. Dit is al geregeld in artikel 27, lid 2, van Richtlijn 2014/59/EU.
4. De vraag of een instelling de voorschriften van Verordening (EU) nr. 575/2013 of van Richtlijn 2013/36/EU 'overtreedt of waarschijnlijk in de nabije toekomst zal overtreden', wordt beoordeeld door de bevoegde autoriteiten op basis van hun volledige beoordeling, waaronder de SREP-beoordeling als beschreven in artikel 97 van Richtlijn 2013/36/EU en nader uitgewerkt in de SREP-richtsnoeren.

Definities

5. In deze richtsnoeren gelden de volgende definities:
 - a. "voorwaarden voor vroegtijdige interventie": een situatie waarin een instelling de voorschriften van Verordening (EU) nr. 575/2013, Richtlijn 2013/36/EU, titel II van Richtlijn 2014/65/EU of een van de voorschriften van de artikelen 3 tot en met 7, de artikelen 14 tot en met 17, en de artikelen 24, 25 en 26 van Verordening (EU)

- nr. 600/2014 of van relevante EU-wetgeving of nationale omzettingwetgeving overtreedt of waarschijnlijk in de nabije toekomst zal overtreden;
- b. "vroegtijdige-interventiemaatregelen": de vroegtijdige-interventiemaatregelen die worden genoemd in artikel 27, lid 1, van Richtlijn 2014/59/EU;
 - c. "SREP": het proces van toetsing en evaluatie door de toezichthouder als gedefinieerd in artikel 97 van Richtlijn 2013/36/EU en nader uitgewerkt in de SREP-richtsnoeren;
 - d. "SREP-richtsnoeren": de EBA-richtsnoeren inzake gemeenschappelijke procedures en methoden voor het proces van toetsing en evaluatie door de toezichthouder die zijn opgesteld overeenkomstig artikel 107, lid 3, van Richtlijn 2013/36/EU²;
 - e. "totale SREP-beoordeling", zoals gedefinieerd in de SREP-richtsnoeren: de actuele beoordeling van de algehele levensvatbaarheid van een instelling op basis van de beoordeling van de SREP-elementen;
 - f. "totale SREP-score", zoals gedefinieerd in de SREP-richtsnoeren: de numerieke indicator van het algehele risico voor de levensvatbaarheid van een instelling op basis van de totale SREP-beoordeling;
 - g. "SREP-element", zoals gedefinieerd in de SREP-richtsnoeren: een van de volgende elementen van het SREP-kader: analyse van het bedrijfsmodel, beoordeling van interne governance en instellingsbrede risicobeheersing, beoordeling van de risico's voor het kapitaal, SREP-kapitaalbeoordeling, beoordeling van de risico's voor liquiditeit en financiering en SREP-liquiditeitsbeoordeling;

Geadresseerden

6. Deze richtsnoeren zijn gericht aan de bevoegde autoriteiten zoals omschreven in artikel 4, lid 2, onder i), van Verordening (EU) nr. 1093/2010.

3. Triggers voor het gebruik van vroegtijdige-interventiemaatregelen

7. Bevoegde autoriteiten hanteren de volgende triggers om te besluiten of zij vroegtijdige-interventiemaatregelen gaan nemen:
- a. totale SREP-score en vooraf vastgestelde combinaties van de totale SREP-score en de scores voor afzonderlijke SREP-elementen;

² EBA/GL/2014/13 van 19.12.2014.

- b. bij de monitoring van financiële en andere sleutelindicatoren in het kader van het SREP geconstateerde wezenlijke veranderingen of afwijkingen waaruit blijkt dat aan de voorwaarden voor vroegtijdige interventie wordt voldaan;
 - c. significante gebeurtenissen waaruit blijkt dat aan de voorwaarden voor vroegtijdige interventie wordt voldaan.
8. Wanneer de in deze richtsnoeren vastgestelde triggers zich voordoen, is dat voor de bevoegde autoriteiten aanleiding om a) de situatie nader te onderzoeken, indien de oorzaak hiervan nog niet bekend is, en b) rekening houdend met de urgentie van de situatie en de ernst van het probleem binnen de algehele situatie van de instelling, een besluit te nemen over het al dan niet nemen van vroegtijdige-interventiemaatregelen.
9. Wanneer de triggers zich voordoen, worden de uitkomsten van daarmee samenhangend nader onderzoek en van besluiten over het al dan niet nemen van vroegtijdige-interventiemaatregelen duidelijk gedocumenteerd door de bevoegde autoriteiten.
10. Wanneer de triggers zich voordoen, kiest de bevoegde autoriteit, als zij besluit tot het gebruik van een vroegtijdige-interventiemaatregel, de meest passende vroegtijdige-interventiemaatregel(en) om op evenredige wijze te reageren op de specifieke omstandigheden. Hiertoe houdt de bevoegde autoriteit rekening met de in het herstelplan genoemde herstelacties of -maatregelen die de instelling heeft ondernomen of heeft besloten in de onmiddellijke toekomst te gaan ondernemen.
11. Wanneer bevoegde autoriteiten een totale SREP-score van '4' aan een instelling toekennen, overwegen zij informatie te verzamelen voor de waardering van de activa en passiva van de instelling, zoals bepaald in artikel 27, lid 1, onder h), van Richtlijn 2014/59/EU.

3.1 Op de SREP-uitkomsten gebaseerde triggers

12. De resultaten van de totale SREP-beoordeling en specifieke vooraf vastgestelde combinaties van de resultaten van de totale SREP-beoordeling en de beoordeling van afzonderlijke SREP-elementen, zoals gedefinieerd in de SREP-richtsnoeren, worden als triggers beschouwd.
13. De bevoegde autoriteit neemt met name, indien zij als uitkomst van het SREP een totale SREP-score van '4' aan een instelling toekent volgens de in de SREP-richtsnoeren bepaalde methode, zonder onnodig uitstel een besluit over het al dan niet nemen van vroegtijdige-interventiemaatregelen.
14. In bepaalde omstandigheden houdt de bevoegde autoriteit ook rekening met de beoordeling van afzonderlijke SREP-elementen die uitmonden in een score '4'. Die omstandigheden kunnen zich voordoen wanneer er geen groot risico is voor de levensvatbaarheid van de instelling en de totale SREP-score '3' is, maar uit de beoordeling van de SREP-elementen die betrekking hebben op de specifieke gebieden die worden genoemd in artikel 27, lid 1, van Richtlijn 2014/59/EU, naar voren komt dat de instelling mogelijk voldoet aan de voorwaarden

voor vroegtijdige interventie, hetgeen resulteert in een score '4' voor de desbetreffende SREP-elementen.

15. De bevoegde autoriteit beslist in het bijzonder of zij vroegtijdige-interventiemaatregelen gaat nemen wanneer de uitkomsten van het overeenkomstig de SREP-richtsnoeren uitgevoerde SREP resulteren in de volgende combinaties van een totale SREP-score '3' en een score '4' voor afzonderlijke SREP-elementen:

- a. de totale SREP-score is '3' en de score voor interne governance en instellingsbrede risicobeheersing is '4';
- b. de totale SREP-score is '3' en de score voor bedrijfsmodel en strategie is '4';
- c. de totale SREP-score is '3' en de score voor toereikendheid van het kapitaal is '4'; of
- d. de totale SREP-score is '3' en de score voor toereikendheid van de liquiditeit is '4';

16. Wanneer bevoegde autoriteiten besluiten of zij vroegtijdige-interventiemaatregelen gaan nemen op basis van de hiervoor genoemde SREP-scores en de meest passende maatregel kiezen, richten zij zich op de specifieke zwakke punten die zijn geconstateerd en die worden benadrukt in het beschrijvende deel van de totale SREP-beoordeling of de beoordeling van een specifiek SREP-element.

3.2 Monitoren van sleutelindicatoren in het kader van het SREP

17. Volgens het in de SREP-richtsnoeren vastgelegde SREP-proces monitoren bevoegde autoriteiten regelmatig de financiële en andere sleutelindicatoren voor alle instellingen. Ten behoeve van deze monitoring stellen bevoegde autoriteiten indicatoren en drempels vast die relevant zijn voor de specifieke kenmerken van afzonderlijke instellingen of groepen instellingen met vergelijkbare kenmerken (vergelijkbare groepen).

18. Bevoegde autoriteiten overwegen bij het vaststellen van drempels voor de indicatoren met betrekking tot prudentiële vereisten als bepaald in Verordening (EU) nr. 575/2013, zowel minimumvereisten als additionele vereisten, d.w.z. minimale eigenvermogensvereisten als bepaald in artikel 92 van Verordening (EU) nr. 575/2013 en additionele eigenvermogensvereisten op grond van artikel 104, lid 1, onder a), van Richtlijn 2013/36/EU, zonder rekening te houden met eventueel vereiste buffers als vastgesteld in titel VII, hoofdstuk 4 van Richtlijn 2013/36/EU; of minimale liquiditeitsvereisten als gespecificeerd in deel zes van Verordening (EU) 575/2013 en Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 2015/61 van de Commissie³, alsmede additionele liquiditeitsvereisten op grond van artikel 105 van Richtlijn 2013/36/EU.

³ Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 2015/61 van 10 oktober 2014, PB L11 van 17.1.2015, blz.1.

19. Wanneer bevoegde autoriteiten met het oog op het monitoren van sleutelindicatoren voor de indicatoren van kapitaaltoereikendheid drempels vaststellen op een niveau van optioneel 1,5 procentpunten boven de eigenvermogensvereisten van een instelling als bedoeld in artikel 27, lid 1, van Richtlijn 2014/59/EU, of enigerlei andere drempel, kijken zij zowel naar eigenvermogensvereisten als bepaald in artikel 92 van Verordening (EU) nr. 575/2013, als naar additionele eigenvermogensvereisten die zijn vastgesteld overeenkomstig artikel 104, lid 1, onder a), van Richtlijn 2013/36/EU, zoals gespecificeerd in de SREP-richtsnoeren, zonder rekening te houden met eventueel vereiste buffers op grond van titel VII, hoofdstuk 4 van Richtlijn 2013/36/EU.
20. Bevoegde autoriteiten beschouwen de constatering van wezenlijke veranderingen of afwijkingen in indicatoren, met inbegrip van overschrijdingen van drempels, als een aanleiding voor nader onderzoek; waar relevant toetsen zij de beoordeling van het relevante SREP-element in het licht van de nieuwe informatie. Meer in het bijzonder:
- 1) bepaalt de bevoegde autoriteit de oorzaak en beoordeelt zij het belang van de potentiële prudentiële gevolgen voor de instelling, waarbij zij waar relevant in dialoog treedt met de instelling;
 - 2) documenteert de bevoegde autoriteit de oorzaak/oorzaken en de uitkomsten van de beoordeling (teneinde te waarborgen dat alle medewerkers van de bevoegde autoriteit de SREP-procedures volgen en de resultaten van eerdere onderzoeken bij te houden); en
 - 3) toetst de bevoegde autoriteit waar relevant de risicobeoordeling en SREP-score in het licht van eventuele wezenlijke nieuwe bevindingen overeenkomstig de vereisten van de SREP-richtsnoeren.
21. Wanneer de financiële toestand van een instelling en haar risicovooruitzichten en de SREP-score voor een specifiek element aanzienlijk verslechteren en gevolgen hebben voor een van de op de combinatie van de totale SREP-score en de scores voor afzonderlijke SREP-elementen gebaseerde triggers (d.w.z. als aan de in de paragrafen 14 en 15 beschreven voorwaarden wordt voldaan), nemen de bevoegde autoriteiten een besluit over het al dan niet nemen van vroegtijdige-interventiemaatregelen.
22. Onverminderd het bepaalde in paragraaf 21 kunnen in bepaalde omstandigheden wezenlijke veranderingen of afwijkingen in indicatoren onmiddellijk worden gebruikt als triggers voor het besluit over het nemen van vroegtijdige-interventiemaatregelen. De bevoegde autoriteit kan met name, afhankelijk van het belang van de veranderingen of afwijkingen in indicatoren, de oorzaken hiervan en het belang van de potentiële prudentiële gevolgen voor de instelling, en mits wordt voldaan aan de voorwaarden voor vroegtijdige interventie, met het oog op de tijd, onmiddellijk na vaststelling van de oorzaak en de totale impact besluiten vroegtijdige-interventiemaatregelen te nemen, zonder de beoordeling van het desbetreffende SREP-element bij te werken. De beoordeling van het desbetreffende SREP-element en de totale SREP-beoordeling worden vervolgens echter zonder onnodig uitstel bijgewerkt.

3.3 Significante gebeurtenissen

23. Sommige gebeurtenissen kunnen significante gevolgen hebben voor de financiële toestand van een instelling, waardoor deze in een situatie terechtkomt waarin relatief snel aan de voorwaarden voor vroegtijdige interventie wordt voldaan.

24. Over het algemeen zijn dergelijke gebeurtenissen aanleiding voor nader onderzoek van het gebied waarop de gebeurtenis zich voordoet. Voorbeelden van significante gebeurtenissen waardoor een instelling in een situatie terecht kan komen waarin aan de voorwaarden voor vroegtijdige interventie wordt voldaan, zijn met name:

- a. belangrijke operationeel-risicogebeurtenissen (bijv. onbevoegd handelen (rogue trading), fraude, natuurramp, ernstige IT-problemen, oplegging van hoge boetes aan de instellingen door de overheid);
- b. significante verslechtering van de omvang van in aanmerking komende passiva en eigen vermogen van een instelling om te voldoen aan de minimumvereisten voor eigen vermogen en in aanmerking komende passiva (MREL);
- c. signalen dat de kwaliteit van activa moet worden getoetst en/of dat een onafhankelijke waardering van specifieke portefeuilles/activa moet worden uitgevoerd, bijvoorbeeld:
 - i. uitkomsten van de beoordeling van SREP-elementen die aanleiding geven tot de zorg dat activa mogelijk lager zijn dan passiva;
 - ii. een toelichtende paragraaf⁴ in een verklaring van een externe accountant over de financiële overzichten van de instelling waarin een wezenlijke onzekerheid wordt gemeld;
 - iii. ongunstige gebeurtenissen die zich voordoen in de periode tussen het einde van de verslagperiode en de datum waarop het financiële overzicht mag worden uitgebracht en die het bewijs leveren van omstandigheden die zijn ontstaan na de verslagperiode en dus geen aanpassing of herformulering van de financiële overzichten vereisen; de instelling dient voor elke wezenlijke

⁴ Een toelichtende paragraaf is een paragraaf in of een deel van de verklaring van een externe accountant over de financiële overzichten die wordt toegevoegd om de aandacht van de gebruiker te vestigen op een aangelegenheid die naar behoren is gepresenteerd of openbaar gemaakt in de financiële overzichten, maar die van een zodanig belang is dat zij de basis vormt voor het begrip van de gebruikers van de financiële overzichten (bijv. informatie over een onzekerheid met betrekking tot de toekomstige gevolgen van een uitzonderlijke rechtszaak of een aanklacht door een regelgevende instantie; een grote ramp die een significant effect heeft gehad of nog steeds heeft op de financiële positie van de entiteit). De toelichtende paragraaf tast het oordeel van de accountant niet aan; toevoeging van een toelichtende paragraaf wil dus niet zeggen dat de financiële overzichten geen getrouw beeld geven van de financiële positie.

categorie van dergelijke gebeurtenissen de aard van de gebeurtenis en de geschatte financiële gevolgen hiervan aan te geven, of te verklaren dat het niet mogelijk is een schatting te geven van de financiële gevolgen van de gebeurtenis;

- iv. voortdurende, wezenlijke aanpassingen van de financiële overzichten van de instelling door fouten in de waardering van activa en passiva en veelvuldige veranderingen in de aannames;
 - d. een significante uitstroom van middelen, waaronder particuliere deposito's, bijvoorbeeld als gevolg van de reputatieschade van de instelling;
 - e. onverwacht verlies van hoger management of essentiële medewerkers, die niet zijn vervangen;
 - f. het feit dat een of meer leden van het leidinggevend orgaan niet voldoen aan de in Richtlijn 2013/36/EU gespecificeerde vereisten om lid te kunnen worden of blijven van het leidinggevend orgaan;
 - g. significante verlagingen van de rating van de instelling door een of meer externe ratingbureaus, met als mogelijk gevolg een aanzienlijke uitstroom van middelen, de onmogelijkheid om financieringen te verlengen of contractuele convenanten die aan externe ratings zijn gekoppeld, te activeren.
25. Wanneer de bevoegde autoriteit kennis heeft van een significante gebeurtenis, stelt zij hiervan de oorzaak vast, beoordeelt zij de potentiële prudentiële impact ervan op de instelling, waarbij zij waar relevant in dialoog treedt met de instelling, en documenteert zij haar beoordeling.
26. De bevoegde autoriteit werkt de risicobeoordeling en de score van het desbetreffende SREP-element bij in het licht van eventuele wezenlijke nieuwe bevindingen, overeenkomstig de vereisten van de SREP-richtsnoeren. Wanneer, als resultaat van de bijgewerkte analyse, de totale SREP-score of combinatie van de totale SREP-score en de scores voor SREP-elementen verslechtert en gevolgen heeft voor een van de op de SREP-uitkomsten gebaseerde triggers, waarmee aan de voorwaarden van de paragrafen 14 en 15 wordt voldaan, nemen de bevoegde autoriteiten een besluit over de noodzaak tot het nemen van vroegtijdige-interventiemaatregelen.
27. Onverminderd het bepaalde in paragraaf 26 kunnen in bepaalde omstandigheden significante gebeurtenissen onmiddellijk worden gebruikt als triggers voor het besluit tot het nemen van vroegtijdige-interventiemaatregelen. De bevoegde autoriteiten kunnen met name, afhankelijk van de omvang van de significante gebeurtenis en het belang van de potentiële prudentiële gevolgen voor de instelling, en mits wordt voldaan aan de voorwaarden voor vroegtijdige interventie, met het oog op de tijd, onmiddellijk na vaststelling van de oorzaak en de totale impact besluiten vroegtijdige-interventiemaatregelen te nemen, zonder de beoordeling van het desbetreffende SREP-element bij te werken. De beoordeling van het desbetreffende SREP-

element en de totale SREP-beoordeling worden vervolgens echter zonder onnodig uitstel bijgewerkt.

28. Het feit dat een afwikkelingsautoriteit een raadplegingsproces begint met een bevoegde autoriteit terwijl deze vaststelt of een instelling 'faalt of waarschijnlijk zal falen', wordt door de bevoegde autoriteit beschouwd als een significante gebeurtenis die aanleiding is om te beoordelen of ten aanzien van de instelling vroegtijdige-interventiemaatregelen moeten worden genomen, teneinde haar levensvatbaarheid in stand te houden of te herstellen en haar falen te voorkomen. Een dergelijke situatie kan zich voordoen wanneer de afwikkelingsautoriteit overeenkomstig artikel 32 van Richtlijn 2014/59/EU bevoegd is te bepalen dat een instelling 'faalt of waarschijnlijk zal falen'.

4. Tenuitvoerlegging

29. Deze richtsnoeren gelden vanaf 1 januari 2016.